

SESIUNEA CIOR „MEȘTEȘUGURILE CA PARTE A ECONOMIEI URBANE”

1. Despre CIOR am notat în materialul nostru din *revista muzeelor* XXXII, 1995, nr. 3, p. 73: vezi și Vasile CIOBANU, *Constituirea Comisiei de Istorie a Orașelor din România*, în *Academica*, II (1992), nr. 8 (20), p. 31. Sesiunile precedente ale CIOR au avut ca tematică *Istoria orașelor în istoriografia României* (Sibiu, 1992). *Comerțul și dezvoltarea urbană* (Brăila, 1993). *Drumuri și orașe. Transporturile navale, rutiere și feroviare în dezvoltarea orașelor* (Bistrița, 1994). *Factorul militar în viața orașelor* (Giurgiu, 1995; vezi și *Revista muzeelor*, XXXIII, 1996, nr. 1, p. 73). *Cartiere și orașe cu plan prestabilit înainte de 1900* (Turnu Severin, 1994; vezi și *Revista muzeelor*, XXXII, 1995, nr. 5, p. 75). *Distrugeva și reconstrucția orașelor. Istorie și proiectare* (Timișoara, 1995). *Orașul ca reședință, domnească în secolele XIII-XVI* (sesiune internațională, Târgoviște, 1996) și *Rotul orașului în dezvoltarea culturii* (Iași, 1997). Dintre acestea, sesiunile de la Severin și Timișoara, despre istoria urbanismului, au fost suplimentare.

Cea de-a VII-a Sesiune generală a Comisiei de Istorie a Orașelor din România a fost găzduită de Sighișoara și a avut ca temă Meșteșugurile ca parte a economiei urbane, fiind organizată de CIOR în colaborare cu Muzeul de Istorie a Municipiului Sighișoara, și Secțiunea Română a Cercului de Studii Transilvănene (Germania). La această manifestare, ca și la cele anterioare¹, au participat numeroși muzeografi.

Sesiunea, care a avut un caracter internațional (chiar dacă majoritatea oaspeților sosiți din Germania s-au născut și au studiat în țara noastră, s-a desfășurat, prin solitudinea dovedită de edilii locali, în sala de consiliu a Primăriei, fiind deschisă de ing. Constantin Ștefănescu, primarul municipiului. Tot în deschidere au rostit alocuțiuni dr. Paul Niedermaier, președintele CIOR, care a adus și salutul Academiei Române, și dr. Konrad Gundisch (Heidelberg), vicepreședintele Cercului de Studii Transilvane, care a făcut o detaliată prezentare a Cercului². Apoi a fost audiată conferința *Concepția despre lume a meșteșugarilor și aceea a țăranilor*, susținută de Episcopul vicar prof. dr. Hans Klein.

În următoarele patru sedințe, desfășurate tot în plen, au

Constantin JUAN-PETROI

fost prezentate 19 comunicări grupate în șase subteme.

La subtema *Meșteșuguri și bresle în orașele medievale* au prezentat comunicări dr. Gheorghe I. Cantacuzino (București) - *Probleme ale cercetării dezvoltării meșteșugurilor în orașele medievale din Țara Românească*, dr. Konrad Gundisch (Oldenburg) - *Breslele ca instrument social de diferențiere în evul mediu transilvan* și dr. Constantin Șerban (Suceava) - *Breslele din Moldova și raporturile lor cu puterea centrală în evul mediu*.

Subsecțiunea *Meșteșugurile în orașele medievale și moderne* a grupat comunicările: dr. Maria Dogaru (București) - *Meșteșugurile în lumina izvoarelor sigilare*, dr. Paul Niedermaier (Sibiu) - *Raporturile între comerț, meșteșuguri și agricultură în economia orașelor medievale din Transilvania*, Rüz Fogarasi Enikö (Cluj-Napoca) - *Privilegiile economice și dezvoltarea meșteșugurilor în Transilvania până la începutul secolului al XVI-lea*, dr. Oliver Velescu (București) - *Tăbăcăria, o meserie ingrată - pielea, o marfă căutată*, Günter von Hochmeister

(München) - *Ascensiunea unor meșteșugari cu succes economic în elita de conducere a orașelor transilvănene în a doua jumătate a secolului XVIII și în secolul XIX (exemplificat prin familiile sighișorene și sibiene de tipografi Drotleff, Hochmeister și Krafft)* și dr. Judit Pal (Sibiu) *Meșteșugurile în orașele din Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea.*

În secțiunea *Meșteșugurile și structura orașelor* a fost prezentată doar comunicarea *Breslele meșteșugărești și topografia urbană*, de Mariana Șlapac și Alexandru Tofan (Chișinău), ceilalți referenți înscriși neprezentându-se la sesiune (nu au fost singurele cazuri). Gazdele au beneficiat la rândul-le, în cadrul a două subteme, de atenția a patru participanți: Ruxandra Beldiman (București) - *Programe de arhitectură publică din Sighișoara - localuri de școli din perioada 1870-1900*, Adriana Antilhi (Sighișoara) - *Sighișoara și meșteșugurile sighișorene oglindite în expoziția Muzeului Municipal*, Gernot Nussbacher (Brașov) - *Documente și știri documentare privind meșteșugurile din Sighișoara în secolul al XVI-lea (1521-1600)* și Cornel Crăciun (Cluj-Napoca) - *Reclama scrisă ca formă de adaptare la economia interbelică. Cazul orașului Sighișoara.*

În cadrul subtemei *Meșteșugurile în economia orașelor/Studii de caz* au prezentat comunicări: dr. Ionel Căndea (Brăila) - *Meșteșugurile în geneza și evoluția orașului Brăila (secolele XIV-XV)*, Klaus Popa (Meschede) - *Documentele breslelor, oglindă a vieții citadine. Exemplul Brașovului*, Gheorghe Bichiceanu (Sibiu) - *Contribuția breslei aurarilor din Sibiu la apărarea orașului în secolul al XVII-lea*, Constantin Juan-Petroi (Orșova) - *Meșteșugurile în economia Orșovei moderne (a doua jumătate a secolului XIX - începutul secolului XX)* și Mircea Spiridon (Buzău) - *Meșteșugurile în viața economică a județelor Buzău și Săcuieni.*

Tot cu prilejul sesiunii sighișorene a Comisiei CIOR au fost puse în circulație două lucrări de referință pentru problematica Comisiei: în primul rând, lucrarea *Die mittelalterliche Städtegau in Siebenbürgen, im Banat und im Kreischgebiet* (Urbanismul medieval în Transilvania, Banat și Crișana), partea I, de la început până la 124³, lucrare premiată ulterior cu două valoroase distincții - premiul internațional „Pro Civitate Austriae” pe anul 1998 și, apoi, premiul „Mihail Kogălniceanu” al Academiei Române; cea de a doua - revista *Historia Urbana*, IV, nr.1-2/1996, publicație proprie a Comisiei.

2. Cercul de Studii Transilvane. Secțiunea Română (Rumänienaktion des Arbeitskreises für Siebenbürgische Landeskunde e.v. Heidelberg) este urmașul unei asociații de tradiție din Transilvania, înființată de către sași în anul 1840, care a numărat printre membrii ei și oameni de știință români sau maghiari, cum a fost Piuaru-Molnar. Cercul dorește să prezinte istoria și cultura Transilvaniei ca pe un element unitar în cadrul României, nu pe baze etnice, ci pe cea a interferențelor culturale dintre români, maghiari, germani și celelalte naționalități care trăiesc în Transilvania. Asociația organizează anual o sesiune științifică internațională la câte o universitate de renume din Germania, Austria și, deja, de două ori din România (la Sibiu, în 1997, și cea actuală, de la Sighișoara). Din anul 1990, a înființat și o secție în România, care număra, care până în iunie 1998, 83 de membri. Pentru acestia se organizează anual, în primăvară, câte o sesiune proprie într-un oraș din Transilvania și în colaborare cu institutii de renume din țară, cum ar fi Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca Muzeul de Istorie din Bistrița, Comisia de Istorie a Orașelor din România și altele. De asemenea, Centrul publică patru serii de reviste: culegeri de referate de la sesiunile anuale: *Studia Transilvaniae* cuprinzând monografii istorice și culturale ale unor localități transilvane) *Siebenbürgische Familienforschung* (genealogii ale unor familii transilvane) și